

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-12/27
Urbroj: 50301-25/05-17-16
Zagreb, 21. lipnja 2017.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 – HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primitljeno: 21-06-2017		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
022-03/17-09/2		
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.
50-17-04		

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o radu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom za 2016. godinu
- mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/17-09/21, urbroja: 65-17-03, od 4. travnja 2017. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13 i 113/16), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću o radu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom za 2016. godinu, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske, u odnosu na Izvješće o radu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom za 2016. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, aktom od 31. ožujka 2017. godine, ukazuje na sljedeće:

Vezano uz točku 3. „Aktivnosti POSI“, točka 3.3. na stranici 30 Izvješća gdje se navodi kako Ministarstvo pravosuđa nije odgovorilo Pravobraniteljici za osobe s invaliditetom na dopis kojim su zatraženi podaci o poduzetim mjerama za osiguravanjem pristupačnosti sudskih tijela pristupu osobama s invaliditetom, Vlada Republike Hrvatske ističe da je Ministarstvo pravosuđa, 24. ožujka 2017. godine pravobraniteljici za osobe s invaliditetom uputilo odgovor o poduzetim radnjama, a vezano uz navedenu problematiku u 2016. godini, klase: 701-01/15-01/4993, urbroja: 514-02-03-02-17-06.

U odnosu na točku 3. 4. „Osobna sloboda i sigurnost“, u kojem se govori o slučaju Perice Matasa, smještenog u Psihijatrijskoj bolnici na Rabu, odnosno postupanju nadležnog centra za socijalnu skrb u poslovima reguliranja statusa imenovanog zbog neispunjenih pretpostavki propisanih člankom 14. stavkom 1. Zakona o državnim maticama (Narodne novine, broj 96/93) i točke 57.1. do 57.4. Naputka za provedbu Zakona o državnim maticama i upisu posvojenja u maticu rođenih (Narodne novine, broj 26/08), Vlada Republike Hrvatske ističe da je imenovani smješten u ustanovu socijalne skrbi na temelju rješenja Centra

za socijalnu skrb. Vlada Republike Hrvatske navodi da i nadalje ostaje otvoreno pitanje postupanja u slučaju nalaska odrasle osobe ili maloljetne osobe koja nije novorođenče, a koja se ne može sama izjasniti o svom identitetu i čiji identitet Ministarstvo unutarnjih poslova nije u mogućnosti utvrditi, te da je ovo pitanje neophodno riješiti donošenjem propisa koji će isto adekvatno regulirati. U ovakvim slučajevima centar za socijalnu skrb ne može biti stavljen u položaj da u rješenju mora po svom nahodjenju odrediti dan, mjesec, godinu, sat i mjesto rođenja za odraslu osobu, koja će onda biti upisana u maticu rođenih, osobito budući da je takva osoba najvjerojatnije već i upisana u maticu rođenih ili je, primjerice, kao u slučaju Perice Matasa, državljanin strane države gdje je proglašena umrlom. Također, iako Vlada Republike Hrvatske u potpunosti podržava navod kako je nedopustivo da osoba bez identiteta provede u psihijatrijskoj bolnici 36 godina zbog tromosti sustava, Vlada Republike Hrvatske je stajališta da inzistiranje na utvrđivanju identiteta nađene odrasle ili maloljetne osobe ne predstavlja formalistički pristup rješavanju problema, već se takvo postupanje smatra apsolutno neophodnim radi zaštite osnovnih ljudskih prava.

Također vezano uz točku 3.4. „Osobna sloboda i sigurnost“, pod točkom 3.4.1. „Članak 26. Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama“, Vlada Republike Hrvatske ističe da je pogrešno navedeno da je donesen Strateški plan razvoja dječje i adolescentne psihijatrije u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2019. godine, u kojem su opisane okolnosti i problemi vezani uz dječju i adolescentnu psihijatriju, te potreba osnivanja Povjerenstva za dječju i adolescentnu psihijatriju. Poradi sustavnog rješavanja problematike dječje i adolescentne psihijatrije u Republici Hrvatskoj u lipnju 2016. godine je osnovano Povjerenstvo Ministarstva zdravstva za dječju i adolescentnu psihijatriju čiji je glavni zadatak izrada Strateškog plana razvoja dječje i adolescentne psihijatrije u Republici Hrvatskoj, koji je u završnoj fazi.

Vezano uz navod da u Zavodu za dječju i adolescentnu psihijatriju Kliničkog bolničkog centra Osijek nedostaje medicinsko osoblje, Vlada Republike Hrvatske ističe da je nadležno ministarstvo temeljem zahtjeva bolnice izdalo suglasnosti za zapošljavanje svih radnika i suradnika za Zavod za dječju i adolescentnu psihijatriju Kliničkog bolničkog centra Osijek, sukladno postavljenom zahtjevu i Odluci o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama (Narodne novine, broj 114/14).

Vezano uz poglavlje o slobodi od mučenja ili okrutnog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja te primjenu mjera prisile, nadležno ministarstvo u slučaju pritužbe na primjenu mjera prisile prema osobi s težim duševnim smetnjama ili njezinog prekoračenja, bez odgađanja o tome obavještava Povjerenstvo za zaštitu osoba s duševnim smetnjama Ministarstva pravosuđa u čijoj je nadležnosti i ispitivanje pojedinih slučajeva primjene mjera prisile, te također traži stručno mišljenje o provedenom liječenju Povjerenstva za stručna pitanja i stručni nadzor Hrvatske liječničke komore. Osim toga, nadležno ministarstvo na godišnjoj razini prikuplja podatke o broju educiranih zdravstvenih radnika za primjenu mjera prisile, kao i broju i vrsti edukacija u području prevencije agresivnosti i primjene mjera prisile.

Vezano uz točku 3.5.2. „Zatvorski sustav“, a u odnosu na preporuku na stranici 59, koja započinje i završava sljedećim riječima: „*Svim zatvorima/kaznionicama preporučeno je učiniti pristupačnim ulaz u zatvor... kako bi prevladale eventualne zapreke u korištenju prava koja imaju i drugi zatvorenici*“, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je rješenjem ministra pravosuđa, od 24. ožujka 2017. godine, osnovana inkuzivna Radna skupina za izradu Akcijskog plana razvoja zatvorskog sustava radi usklađivanja s međunarodnim standardima

izvršenja kazne zatvora definiranim međunarodnim propisima i praksom Europskog suda za ljudska prava, te unaprjeđenje rada i razvoja zatvorskog sustava. U okviru radne skupine provest će se dodatna analiza organizacijskih i materijalnih uvjeta za postupanje sukladno preporuci u svrhu osiguravanja nužnih standarda i uvjeta kako bi se u svim kaznenim tijelima ulaz u zatvor učinio pristupačnim zatvorenicima s invaliditetom te kako bi sva kaznena tijela imala barem jednu sobu za boravak zatvorenika s invaliditetom (u prizemlju), uključujući wc i kupaonicu te omogućavanje izlaska na prostore za boravak na svježem zraku. Članica navedene radne skupine je i predstavnica Ureda pučke pravobraniteljice koja će imati mogućnost iznošenja prijedloga i sugestija kojima će se razmotriti mogućnosti i načini prilagodbe, odnosno adaptacije prostora za osobe s invaliditetom gdje god je to moguće.

Također Vlada Republike Hrvatske navodi da Središnji ured Uprave za zatvorski sustav – uz prethodno sagledavanje svih sigurnosnih rizika – u svim situacijama kada je to moguće upućuje zatvorenike s invaliditetom na izdržavanje kazne u ona kaznena tijela u kojima postoje i primjereni uvjeti za njihov smještaj. Vlada Republike Hrvatske također ističe da je nadležno ministarstvo suglasno sa svim radnjama kojima se doprinosi humanijem pristupu i omogućavanju neophodnih uvjeta osobama s tjelesnim invaliditetom tijekom boravka u kaznenim tijelima, uz prethodno sagledavanje svih elemenata koji ulaze u okvir sigurnosnih standarda i mogućih posljedica u odnosu na sustav sigurnosti. Svi postupci i radnje koje se izvršavaju u kaznenim tijelima, moraju biti precizno uređeni te usmjereni na otklanjanje mogućnosti nastanka bilo kakvih oblika ponižavajućeg ili neljudskog postupanja u odnosu na zatvorenika s invaliditetom.

Vezano uz točku 3.9.1. „Kaznena djela počinjena zbog predrasuda prema osobama s invaliditetom (zločin iz mržnje)“, vezano za članak 87. Kaznenog zakona (u daljnjem tekstu: KZ) u zagradi umjesto „stav. 20.“, treba stajati „stavka 21.“ KZ koji definira zločin iz mržnje.

Na stranici 95 Izvješća, u djelu teksta koji glasi: „*Udruge osoba s invaliditetom mogu pružiti podršku žrtvama i svjedocima s invaliditetom pa ih treba kontaktirati u vezi podrške (Savjet za civilno društvo, Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Centar za podršku žrtvama)*“, nije jasno na što se odnosi Centar za podršku žrtvama. Naime, postoje Udruga za podršku žrtvama i svjedocima i odjeli za podršku žrtvama i svjedocima na županijskim sudovima, pa Vlada Republike Hrvatske smatra da je taj dio teksta potrebno jasnije definirati. Također, postoji i Nacionalni pozivni centar za žrtve kaznenih djela i prekršaja, koji koordinirano vode Ministarstvo pravosuđa i navedena Udruga za podršku žrtvama i svjedocima.

Nadalje, na stranici 99 Izvješća, u zadnjoj rečenici koja se odnosi na Zakon o kaznenom postupku (u daljnjem tekstu: ZKP) iza riječi: „prava žrtve“ treba umjesto dvotočke dodati zarez i riječi: „a Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku koji je prošao prvo čitanje u Hrvatskome saboru. Novim člankom 43.a ZKP/08 transponira se članak 22. Direktive 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o izmjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP. Navedenom odredbom Direktive nastoji se osigurati individualan pristup nadležnih tijela prema svakoj žrtvi, kojem je krajnji cilj utvrditi, ovisno o okolnostima pojedinog slučaja, da li postoji rizik od sekundarne i ponovljene viktimizacije žrtve te rizik od zastrašivanja i odmazde tijekom kaznenog postupka.“

Tekst odredbi ZKP-a koji slijedi na stranici 100., odnosi se na nove odredbe o pravima žrtve sadržane u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, a ne važeći ZKP.

Vežano uz točku 3.10. „Zdravstvo“, pod točkom 3.10.1. „Bolnička medicinska rehabilitacija i fizikalna terapija u kući“, opisuje se postupanje pravobraniteljice za osobe s invaliditetom po pitanju ostvarivanja prava na bolničku medicinsku rehabilitaciju u Bolnici za ortopediju i rehabilitaciju „Prim. dr. Martin Horvat“ od strane osoba sa spinalnom ozljedom. Naime, Odlukom Upravnog vijeća navedene bolnice odlučeno je o prestanku smještaja na IV. katu te bolnice što je izazvalo nezadovoljstvo navedenih bolesnika zbog pristupačnosti upravo prostora na IV. katu te bolnice. S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske napominje da su uvjeti koje mora ispunjavati ustanova za pružanje zdravstvenih usluga utvrđeni Pravilnikom o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti (Narodne novine, br. 61/11, 128/12, 124/15 i 8/16). Isti donosi Ministarstvo zdravstva te ga se je svaka ustanova prilikom pružanja zdravstvene zaštite dužna pridržavati. Zadovoljavanje uvjeta iz navedenog Pravilnika utvrđuje se rješenjem izdanim od Ministarstva zdravstva, koje se Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje dostavlja prilikom ugovaranja zdravstvenih usluga koje će pojedina ustanova pružati osiguranim osobama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Vežano za dio Izvješća koji se odnosi na Palijativnu skrb za djecu, Vlada Republike Hrvatske ističe da je nadležno ministarstvo izradilo Prijedlog nacionalnog programa razvoja palijativne skrbi u Republici Hrvatskoj 2017. – 2020., koje se nalazi u postupku internetskog savjetovanja na središnjem državnom portalu za savjetovanje s javnošću „e-Savjetovanja“. Isto obuhvaća i područje palijativne skrbi djece s prijedlogom organizacijskih oblika pedijatrijske palijativne skrbi: palijativnu skrb kod kuće (u domu djeteta), dnevne bolnice za palijativnu skrb i bolničko liječenje u općim i županijskim bolnicama te ustanovama na tercijarnoj razini (u slučaju razvoja simptoma i pogoršanja bolesti). Uvjet za provođenje ovakve skrbi je da svi koji skrbe za djecu koji su palijativni bolesnici, uključujući i nezdravstvene radnike i volontere, imaju dodatnu specifičnu edukaciju iz pedijatrijske palijativne skrbi, koja obuhvaća sve aspekte skrbi.

Vežano uz točku 3.12.4. „Visokoškolsko obrazovanje“ Vlada Republike Hrvatske napominje da bi naslov cjeline 3.12.4. trebao biti *Visoko obrazovanje* (a ne *visokoškolsko obrazovanje*), na stranici 143 umjesto *visokoškolskog* trebao bi stajati termin *visokog obrazovanja*, na stranici 143 navedeno je *Na nekim fakultetima upisivanje kandidata s invaliditetom...* Umjesto *fakultetima* predlažemo da bude navedeno *visokim učilištima*. Na stranici 145 navedeno je *...koji mu je neophodan za upis na fakultet*. Umjesto *fakultet* Vlada Republike Hrvatske predlaže da bude navedeno *visoko učilište*. Na početku cjeline 3.12.4. navedeno je *Kao i prethodnih godina najveći broj obraćanja odnosio se na reguliranje studentskog statusa kao što su gubitak prava studiranja na određenom fakultetu...* Umjesto termina *fakultetu*, Vlada Republike Hrvatske smatra da bi bilo bolje navesti *visokom učilištu*. Naime, visoka učilišta dijele se na sveučilišta (fakulteti su sastavnice sveučilišta), veleučilišta i visoke škole. Na stranici 141, u rečenici *S pojedinih fakulteta i sveučilišta obraćali su nam se za savjete....* trebalo bi stajati *S pojedinih visokih učilišta obraćali su nam se za savjete....* U rečenici, na stranici 141, *Prvo pitanje fakultetu je uvijek ono o tome koje su prilagodbe...* trebalo bi umjesto *fakultetu* navesti *visokom učilištu*. Na stranici 145 u rečenici *.... Dostatnih financijskih sredstava visokoškolskim ustanovama kako bi se unaprijedila...* treba umjesto *visokoškolskim ustanovama* stajati *visokim učilištima*. Na stranici 145 u rečenici *....uključuju*

u visokoškolsko obrazovanje... umjesto visokoškolsko treba stajati visoko obrazovanje. Na stranici 146 spomenut je termin sveučilišnih profesora. Smatramo da bi trebalo stajati nastavnika u visokom obrazovanju. Na stranici 148 u rečenici ...koja im sve visokoškolske ustanove moraju pružiti... umjesto visokoškolske ustanove treba stajati visoka učilišta. Na stranici 148 u rečenici ...obvezu osiguravanja razumne prilagodbe za studente s invaliditetom u Zakonu o visokom obrazovanju treba umjesto Zakonu o visokom obrazovanju biti navedeno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Termin visokoškolsko obrazovanje na stranici 283 te stranici 312 trebalo bi zamijeniti terminom visoko obrazovanje. Na stranici 196 spominje se Hotelijerski fakultet u Iki. Naziv spomenutoga fakulteta jest Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu. Sukladno navedenome na stranici Sveučilišta u Rijeci, fakultet se nalazi u naselju Ika u Opatiji. Na stranici 199 Vlada Republike Hrvatske smatra da bi termin fakultet trebalo zamijeniti terminom visoko učilište. Na nekim mjestima stoji Sveučilište u Osijeku, na nekima Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku. U cijelom tekstu trebalo bi biti navedeno Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku. Na nekim mjestima naveden je prethodni naziv Ministarstva znanosti i obrazovanja. Vlada Republike Hrvatske smatra da bi trebalo, ukoliko se ne misli na striktno određenu vrstu visokog učilišta, u cijelom tekstu koristiti širi pojam - visoko učilište.

Nadalje, na stranici 159 navedeno je ...djelatnicima koji imaju visoku ili višu stručnu spremu, na stranici 296 navedeno je ...policijskih službenika više ili visoke stručne spreme... na stranici 259 u tablici je, među ostalim, navedeno VSS te VŠS. Također, u rečenici ispod tablice stoji ... o djelatnicima koji imaju visoku i višu stručnu spremu. Vezano uz pitanje visoke stručne spreme, napominjemo kako Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 02/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 i 60/15; u daljnjem tekstu: ZZDVO) na drukčiji način od ranije važećih propisa uređuje vrste i trajanje studija te pitanje akademskih i stručnih naziva koji se dodjeljuju po završetku tih studija. Reformom provedenom implementacijom odredaba ZZDVO-a napušten je koncept stručnih sprema kao odrednice stupnja stečenog obrazovanja te se u tom smislu prilikom propisivanja uvjeta za zapošljavanje ne smije koristiti spomenuti koncept niti inzistirati na tome da se novi akademski i stručni nazivi pozicioniraju (rangiraju) sukladno tom konceptu, odnosno da se eksplicitno uspoređuju s nekadašnjim stručnim spremama. Odgovarajuća prilagodba novom sustavu izvršena je u državnim i javnim službama te u lokalnoj i regionalnoj samoupravi, a način na koji je to učinjeno vidljiv je u Uredbi o klasifikaciji radnih mjesta u državnoj službi (Narodne novine, br. 77/07, 13/08 i 81/08), te Uredbi o klasifikaciji radnih mjesta u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, broj 74/10). U okviru gore navedenih propisa termini viša i visoka stručna sprema zamijenjeni su odrednicom završetka određene vrste i razine studija, ustrojene prema odredbama ZZDVO-a. Ista predviđa sljedeće vrste, odnosno razine studija: SVEUČILIŠNI STUDIJ (obuhvaća: preddiplomski sveučilišni studij, diplomski sveučilišni studij, poslijediplomski specijalistički studij i poslijediplomski sveučilišni studij) i STRUČNI STUDIJ (obuhvaća: kratki stručni studij, preddiplomski stručni studij i specijalistički diplomski stručni studij).

Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da poslodavci svoje sustave uvjeta i klasifikacije radnih mjesta, koji se tiču stupnja stečenog obrazovanja, trebaju graditi isključivo na spomenutom rješenju koje proizlazi iz ZZDVO-a. U tablici (***Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa...***) na stranici 321 razine studija trebaju biti navedene sukladno gore navedenim razinama na sveučilišnim, odnosno stručnim studijima.

Također, Vlada Republike Hrvatske napominje kako je 18. rujna 2015. godine, s ciljem učinkovitijeg provođenja mjera iz Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, donesena Odluka o osnivanju Nacionalne skupine za unapređenje socijalne dimenzije visokog obrazovanja. Jedna od zadaća Nacionalne skupine za unapređenje socijalne dimenzije visokog obrazovanja jest i izrada Nacionalnog plana za unapređivanje socijalne dimenzije visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj 2017.-2020.

Vezano uz točku 3.14. „Zapošljavanje i rad“, Vlada Republike Hrvatske predlaže da se u naslovu pod točkom 3.14.6. „Poticaji isplaćeni poslodavcima u 2016. godini“ briše broj: „17“, pod točkom 3.14.7. „Kvotno zapošljavanje osoba s invaliditetom“ potrebno je brisati riječi: „Znatno veći broj, njih 4.060 podmiruje obvezu plaćanje novčane naknade“ i zamijeniti riječima: „Dio od 4.060 obveznika, njih 3.271 podmiruje obvezu plaćanjem novčane naknade, a njih 789 zapošljava osobe s invaliditetom i/ili koristi zamjensku kvotu i/ili izuzeća“. Navedeno se predlaže jer iz teksta Izvješća proizlazi da niti jedan od 4.060 obveznika ne zapošljava osobe s invaliditetom niti koristi zamjensku kvotu.

Vezano uz točku 3.15. „Pristupačnost i mobilnost“ Vlada Republike Hrvatske predlaže da se uz Prilog 3. doda, sljedeće:

„HZMO u okviru raspoloživih financijskih sredstava, u skladu s odredbama važećih propisa, osigurava pristupačnost osobama s invaliditetom.

Zavod obavlja svoje poslovanje u Središnjoj službi u Zagrebu, u 5 područnih službi, 15 područnih ureda i u 91 ispostavi sa sjedištima u gradovima i općinama Republike Hrvatske, u više od 130 poslovnih prostora. Poslovni objekti uglavnom su stari, ne zadovoljavaju uvjete modernog poslovanja, kako u pogledu pružanja usluga građanima, tako i u pogledu samih zaposlenika koji u njima rade.

S obzirom na velik broj građevina, stručna služba je postupno u fazama rješavala problem pristupačnosti objektima u kojima su smješteni poslovni prostori za rad sa strankama. Osnovno načelo planiranja bilo je rješavanje arhitektonskih barijera pri adaptaciji i rekonstrukciji pojedinih poslovnih prostora. Zadnjih godina Zavod je u skladu s financijskim mogućnostima u jednom dijelu svojih poslovnih prostora otklonio prostorne prepreke te omogućio pristup osobama smanjene pokretljivosti.

Dio prostora riješen je izgradnjom rampe, ugradnjom vertikalne platforme, skalamobilima, ugradnjom dizala i slično, dio prostora nije riješen, a postoje i prostori u kojima prepreke pristupu nije moguće riješiti na jednostavan način iz različitih razloga, na primjer zgrade koje su registrirane kao zaštićeni spomenik kulture, poslovni prostori u zgradama gdje građevinski nije moguće riješiti pristup, trebalo bi zahvat napraviti i na javnom prostoru (ulici) i slično.

Najviše problema s pristupačnošću Zavod ima u poslovnim prostorima u ispostavama. Riječ je uglavnom o manjim prostorima, u većini slučajeva s jednim do dva zaposlenika, dio prostora je zakupljen pa je uređenje tuđeg prostora problematično, a u ispostavama se uglavnom obavljaju poslovi prijave i odjave osiguranika na mirovinsko osiguranje. Budući da su poslodavci s više od tri zaposlenika dužni prijave podnositi elektroničkim putem, velika većina prijava uspostavlja se kao e-prijave, pa je potreba osobnog dolaska u ispostave Zavoda smanjena na minimum.“

Vežano uz točku 3.15.2.4. "Zračni prijevoz" Izvješća, Vlada Republike Hrvatske napominje da je državna službenica Ministarstva zdravstva, ujedno i predsjednica Nacionalnoga povjerenstva za olakšice sukladno Odluci o osnivanju Nacionalnoga povjerenstva za olakšice (Narodne novine, br. 91/11, 28/13 i 76/14), koje Povjerenstvo je upoznato sa slučajem opisanim pod navedenom točkom citiranoga Izvješća.

Štoviše, upravo povodom navedenoga konkretnoga slučaja, Nacionalno povjerenstvo za olakšice je na više sjednica raspravljalo o problemima osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti u zračnomu prijevozu i u zračnim lukama tijekom 2016. godine. Posljedično je realizirana od strane Nacionalnoga povjerenstva za olakšice, komunikacija s Hrvatskom agencijom za civilno zrakoplovstvo, radi stavljanja problema osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti u zračnomu prometu na dnevni red sljedeće radionice, na način da su osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti u zračnomu prometu, subjekti i prava i obveza, pa u tomu smislu pri kupnji karte obvezno moraju naznačiti svoje potrebe, zbog čega je radi njihovoga znanja nužno navesti relevantne propise s poveznicom na mrežne stranice izvora informiranja, te komu, kada i kako se mogu obratiti zbog rješavanja problema, kao i tko je za što odgovoran. Dogovoreno je da će Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo obavijestiti Nacionalno povjerenstvo za olakšice, o preciznomu terminu održavanja radionice, kako bi se pravovremeno mogli uputiti pozivi za sudjelovanje u radu radionice predstavnicima krovne organizacije invalida Zajednici saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH, te predstavnicima Hrvatske gospodarske komore, kao i predstavnicima Hrvatske obrtničke komore. O ovoj točki dnevnoga reda radionice, bit će sastavljen zapisnik kao sažetak najvažnijih informacija, koji će se staviti na dispoziciju svih dionika.

Vežano uz točku 3.17.2. „Jedinstveno tijelo vještačenja“, odnosno navode da se najčešći prigovori pravobraniteljici u 2016. godine odnose na način vještačenja, a posebice na neujednačenost kriterija u procjeni sličnih ili istih oštećenja/stanja, te nepristupačnosti prostora u kojem se vještači, Vlada Republike Hrvatske napominjemo kako slijedi.

Uredbom o metodologijama vještačenja (Narodne novine, br. 153/14 i 108/15) određen je sastav vijeća vještaka te se nastoji da stručnjaci različitih profila budu uključeni u sam postupak vještačenja. Međutim, osnovni problem je kadrovska neekipiranost Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje (u daljnjem tekstu: ZOSI), odnosno nedostatak liječnika zaposlenih u ZOSI, jer se na raspisane natječaje liječnici nisu javili. Ujednačenost kriterija vještačenja može se postići samo kontinuiranom edukacijom i na tome će u narednom razdoblju biti naglasak. Također, bitno je istaknuti da se rješava pitanje pronalaska adekvatnih prostora za potrebe Zavoda (dosada je riješen prostor u Puli i Koprivnici, a započeto je i rješavanje u Šibeniku, Zagrebu i Splitu).

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske predlaže da se tekst Izvješća na stranici 250. koji se odnosi na podatke o broju neriješenih predmeta vještačenja u 2016. godini, tablični prikaz stanja na dan 31. prosinca 2016. godine, kao i tablični prikaz kvalifikacione strukture vještaka na dan 31. prosinca 2016. godine, na stranici 251, izmijeni i glasi:

„Prema podacima dobivenima od ZOSI-a broj zaprimljenih, a neriješenih vještačenja na dan 31.12.2016. bio je 38.614 predmeta.“

STANJE NA DAN 31.12.2016.				
PU/SU	HZMO	HZZO	CZSS/MDOMSP	UDU/MB
SU ZAGREB	982	3	56	15
PU ZAGREB	11787	85	6766	367
PU OSIJEK	3497	69	2527	41
PU VARAŽDIN	2627	5	1156	305
PU RIJEKA	2164	42	814	51
PU SPLIT	2456	88	2537	174
UKUPNO	23513	292	13856	953

KVALIFIKACIJSKA STRUKTURA VJEŠTAKA NA DAN 31.12.2016.					
Središnji ured Zagreb – viši vještaci specijalisti + vještaci viši stručni savjetnici	PU Zagreb – vještaci specijalisti + vještaci stručni savjetnici	PU Osijek – vještaci specijalisti + vještaci stručni savjetnici	PU Rijeka – vještaci specijalisti + vještaci stručni savjetnici	PU Split – vještaci specijalisti + vještaci stručni savjetnici	PU Varaždin – vještaci specijalisti + vještaci stručni savjetnici
3 spec. medicine rada	5 spec. interne medicine (1 na pola radnog vremena)	2 spec. radiologije	4 spec. fizijatar	2 spec. medicine rada (1 na pola radnog vremena)	1 spec. opće medicine (na pola radnog vremena)
3 spec. interne medicine	4 spec. medicine rada (1 na pola radnog vremena)	1 spec. interne medicine	1 spec. med. rada (na pola radnog vremena)	2 spec. radiologije	2 spec. kirurg- (na pola radnog vremena)
1 spec. školske medicine (na pola radnog vremena)	2 spec. fizijatar	1 spec. opće medicine	1 spec. školske med. (na pola radnog vremena)	2 spec. školske medicine	1 spec. epidemiolog
1 spec. pedijatar (na pola radnog vremena)	4 spec. pedijatar	1 spec. javnog zdravstva	1 spec. interne med.	2 spec. fizikalne medicine i rehabilitacije	1 prof. psiholog
1 spec. opće medicine	2 spec. neurolog	1 spec. urologije (na pola radnog vremena)	3 dipl. socijalni radnik	1 spec. psihijatar	1 dipl. rehabilitator
1 spec. psihijatar	3 spec. obiteljske medicine	1 spec. ORL	1 prof. psiholog-pedagog	1 spec. ginekologije	2 mag. soc. rada (1 na rodiljnom dopustu)

1 spec. anesteziolog	2 spec. oftalmolog	2 spec. kirurgije (na pola radnog vremena)	1 dipl. prof. defektolog	1 spec. pulmolog	
1 spec. fizikalne medicine i rehabilitacije	1 spec. školske medicine	4 soc. radnik	1 dipl. psiholog	1 spec. obiteljske medicine	
1 spec. neurolog (na pola radnog vremena)	2 spec. epidemiolog	1 psiholog		1 spec. neurokirurgije (na pola radnog vremena)	
1 spec. ORL	1 spec. školske medicine i transfuziologije	1 prof. defektologije		1 doktor medicine	
4 socijalna radnika (1 na pola radnog vremena)	1 spec. radiolog			5 socijalnih radnika	
2 klinička psihologa (1 na pola radnog vremena)	1 spec. anesteziolog			1 pedagog	
1 logoped	1 dr.med. bez specijalizacije			1 logoped	
1 pedagog	8 soc. radnik				
1 defektolog	2 prof. rehabilitator				
	1 dipl. psiholog				
	1 prof. pedagog				
	1 prof. logoped				
UKUPNO: 23	UKUPNO: 42	UKUPNO: 15	UKUPNO: 13	UKUPNO: 21	UKUPNO: 8
SVEUKUPNO: 122 (77 vještaka specijalista + 45 vještaka stručnih savjetnika)					

Uz navod na stranici 253: „Česte su pritužbe da broj članova vijeća vještaka koji sudjeluju u pregledu ne odgovara onom propisanom u Uredbi o metodologijama vještačenja, odnosno da dijete/osobu pregledava samo jedan vještak“, Vlada Republike Hrvatske navodi da se vještačenje obavlja u više faza koje uključuju:

- primarni pregled cjelokupnog predmeta sa svom priloženom dokumentacijom i određivanje članova vijeća
- klinički pregled koji obavlja uglavnom predsjednik vijeća – vještak specijalist (u slučaju potrebe pregledu mogu prisustvovati i ostali članovi vijeća)
- donošenje ocjene uz sudjelovanje svih članova vijeća.

Uz navode koji se odnose na profesionalnu rehabilitaciju Vlada Republike Hrvatske predlaže da se navede sljedeće:

„Osiguranici nemaju interesa za osposobljavanje profesionalnom rehabilitacijom, a niti ZOSI, niti Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: HZMO) nema na raspolaganju mehanizme kojima bi mlađe osobe s invalidnošću, odnosno preostalom radnom sposobnosti prisilio na profesionalnu rehabilitaciju. Razlog tome je što osiguranici nakon završene profesionalne rehabilitacije, zbog postojećih gospodarskih prilika, teško pronalaze posao, a naknadu nakon završene rehabilitacije kao nezaposlene osobe mogu koristiti godinu dana ili dvije godine ako je uzrok invalidnosti ozljeda na radu ili profesionalna bolest. Da bi se potaknulo korištenje ovoga instituta, u Zakonu o mirovinskom osiguranju uvedeno je novo pravo, pravo na privremenu invalidsku mirovinu.“

Nadalje, u odnosu na navode o nemogućnosti ostvarivanja prava na starosnu (prijevremenu starosnu) mirovinu korisnicima invalidskih mirovina uslijed djelomičnog gubitka radne sposobnosti, odnosno zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, Vlada Republike Hrvatske očituje se kako slijedi:

Za invalidsku mirovinu osigurani slučaj je dan nastanka invalidnosti, stoga se uvjeti za priznavanje prava na mirovinu i visina mirovine utvrđuju na osnovi mirovinskog staža navršenog do toga dana i pravo na mirovinu priznaje se u pravilu s danom utvrđene invalidnosti. Ako je riječ o općoj nesposobnosti za rad, odnosno potpunom gubitku radne sposobnosti, isplata mirovine stavlja se u tečaj nakon prestanka osiguranja. Kao što sam naziv mirovine govori, riječ je o potpunom gubitku radne sposobnosti, odnosno općoj nesposobnosti za rad te je pretpostavka da osoba nije sposobna za obavljanje bilo kojih poslova, tako da predlaganje da se i ovim korisnicima omogući da nakon umirovljenja rade i steknu mogućnost za novu mirovinu dovodi u pitanje samu definiciju opće nesposobnosti za rad ili pravilnost ocjene o postojanju potpunog gubitka radne sposobnosti, odnosno općoj nesposobnosti za rad.

Naime, korisnik invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i korisnik invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti (kod njih postoji preostala radna sposobnost), koji nastavi raditi na drugom poslu prema preostaloj, odnosno smanjenoj radnoj sposobnosti ili naknadno stupi u osiguranje i po toj osnovi navrši najmanje jednu godinu staža osiguranja, može ostvariti, odnosno može mu se priznati pravo na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu ako ispunjava uvjete za starosnu, odnosno prijevremenu starosnu mirovinu koji vrijede u trenutku podnošenja zahtjeva za priznanje prava na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu.

Također, Vlada Republike Hrvatske predlaže, da se uz navode koji se odnose na razgledavanje spisa doda sljedeće:

„Tijekom 2016. godine Zavod je dopunio Uputu za razgledavanje spisa jer zbog nastalih promjena u organizaciji vještačenja u Republici Hrvatskoj nalaz i mišljenje za potrebe ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, više ne donose tijela vještačenja HZMO-a, već tijela vještačenja ZOSI-a. HZMO nalaz i mišljenje u vezi s ostvarivanjem prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu po službenoj dužnosti pribavlja od ZOSI-a.

Stoga, nakon donošenja prvostupanjskog ili drugostupanjskog rješenja stranka, osobno ili putem opunomoćenika, može prema uvjetima iz članka 84. Zakona o općem upravnom postupku (u daljnjem tekstu: ZUP) obaviti uvid u nalaz i mišljenje vještaka na osnovi kojeg je doneseno prvostupanjsko ili drugostupanjsko rješenje i time joj je omogućeno pregledavanje dokumentacije u spisu koju ona u postupku nije podnijela i koja joj je zbog toga nepoznata.

Stranci se, ako zatraži, može ustupiti preslika nalaza i mišljenja vještaka na osnovi kojeg je doneseno prvostupanjsko ili drugostupanjsko rješenje.“

Uz navode da se većina prigovora stranaka odnosila na dugotrajnost postupka ostvarivanja prava na mirovinu i utvrđivanje tjelesnog oštećenja Vlada Republike Hrvatske ističe sljedeće:

„HZMO, u pravilu, u povodu zahtjeva osiguranika donosi rješenja u roku propisanom ZUP-om.

Međutim, u nekim slučajevima postupak traje duže jer nisu kompletirani svi podaci o mirovinskom stažu i plaćama osiguranika o kojima ovisi pravo na mirovinu i visina mirovine, a najveća odstupanja postoje u predmetima u kojima HZMO nije jedino tijelo mjerodavno za rješavanje predmeta, već krajnje rješenje ovisi ili o inozemnom nositelju osiguranja ili o ZOSI-u, a postupak vještačenja u ZOSI-u traje oko devet mjeseci.“

Za provođenje redovnih poslova pravobraniteljice za osobe s invaliditetom u dijelu Izvješća pod točkom 4. „Opće i financijsko poslovanje“, obrazloženo je da su u Državnom proračunu za 2016. godinu od ukupno planiranih sredstava u iznosu od 3.520.916 kuna izvršeni rashodi u iznosu od 3.302.711,82 kune ili 94,30% plana, od čega je za rashode za zaposlene (31) planirano 2.381.116 kuna, a izvršeno 2.347.586,60 kuna ili 98,59% plana, za materijalne rashode (32) planirano je 1.077.300 kuna, a izvršeno je 894.818,55 kuna ili 83,06% plana, za financijske rashode (34) planirano je 2.100 kuna, a izvršeno je 1.569,24 kune ili 74,72% plana i za rashode za nabavu nefinancijske imovine (4) planirano je 60.400 kuna, od čega je izvršeno 58.737,43 kune ili 97,24% plana.

Vlada Republike Hrvatske ističe kako 3.302.711,82 kune izvršenja nije 94,30% plana, već 93,80% te je navedeno potrebno ispraviti.

Nadalje, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom je uz Izvješće o radu za 2016. godinu dostavila i Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2016. godinu. Člankom 12. stavkom 3. Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine, br. 78/11, 106/12, 130/13, 19/15 i 119/15), propisano je da čelnici obveznika koji su izravno odgovorni Hrvatskome saboru dostavljaju navedenu dokumentaciju uz godišnje Izvješće o radu, radi provjere njihova sadržaja.

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom postupila je sukladno obvezi koju ima temeljem Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine, br. 139/10 i 19/14) i Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine, br. 78/11, 106/12, 130/13, 19/15 i 119/15), te je uz Izvješće o radu za 2016. godinu dostavila i Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2016. godinu, odnosno popunjen Upitnik

o fiskalnoj odgovornosti temeljem kojeg je dostavila obrazac Izjave 1a. Temeljem postupka samo procjene sustava nisu utvrđene slabosti i nepravilnosti pa stoga pravobraniteljica za osobe s invaliditetom nije imala obvezu sastaviti Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti.

Prema podacima kojima raspolaže Ministarstvo financija iz prethodne godine pravobraniteljica za osobe s invaliditetom predala je Izjavu 1b, slijedom toga ima obvezu u dokumentaciji Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2016. godinu sastaviti i Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima koje nije u dokumentaciji prikazano.

Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima sastavlja se obzirom da su u 2016. godini trebale biti otklonjene slabosti i nepravilnosti za koje je bio sastavljen Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti uz Izjavu za 2015. godinu.

Mišljenje unutarnje revizije o sustavu unutarnjih kontrola za područja koja su bila revidirana u 2016. godini pravobraniteljica za osobe s invaliditetom nije u obvezi sastaviti jer nije obvezna imati ustrojenu vlastitu unutarnju reviziju.

Vlada Republike Hrvatske napominje da se navedeno mišljenje sastavilo temeljem obavljene formalne kontrole Izjave o fiskalnoj odgovornosti pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, dok se provjera sadržaja ovih izvještaja provodi od strane Hrvatskoga sabora, sukladno članku 12. stavku 3. Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine, broj 119/15).

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Nadu Murganić, ministricu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, te Mariju Pletikosu i Margaretu Mađerić, državne tajnice u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

PREDSJEDNIK

Andrej Plenković